

13.5.2003

PSA- 2002- R-15-53

Tieliikelaitos, Päälyste- ja ympäristöpalvelut
PL 382
33101 Tampere

Viite

Asia Yhteysviranomaisen lausunto arviointiohjelmasta koskien pilaantuneiden maiden käsittelylaitosta Iisalmen Peltomäellä

Tieliikelaitoksen Päälyste- ja ympäristöpalvelut on toimittanut 5.3.2003 Pohjois-Savon ympäristökeskukselle ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (468/1994 muutettu 267/1999) mukaisen arviointiohjelman pilaantuneiden maiden käsittelylaitoksen rakentamisesta Iisalmen Peltomäkeen. Ympäristövaikutusten arviointimenettelyä sovelletaan hankkeessa, koska kyseessä on ongelmajätteiden käsittelylaitos.

Arviointiohjelma on hankkeesta vastaavan (Tieliikelaitos) laatima suunnitelma siitä, mitä vaihtoehtoja arviointimenettelyssä on tarkoitus tutkia, kuinka ympäristövaikutukset arvioidaan ja miten osallistuminen ja tiedottaminen arviointimenettelyssä toteutetaan.

Ympäristövaikutusten arvioinnissa käytettyjä käsitteitä on selvennetty liitteessä 1.

HANKKEESTA VASTAAVA

Hankkeesta vastaa Tieliikelaitoksen päälyste- ja ympäristöpalvelut.

HANKE JA SEN PERUSTELUT

Tieliikelaitoksen Päälyste- ja ympäristöpalvelut on käynnistänyt vuoden 2002 aikana valtakunnallisen pilaantuneiden maiden käsittelyverkostohankkeen, jonka tavoitteena on perustaa Suomeen viidestä kymmeneen pilaantuneiden maiden käsittelylaitosta. Iisalmen Peltomäkeen suunniteltu käsittelylaitos on osa tätä valtakunnallista hanketta. Tieliikelaitoksella on tarkoitus sijoittaa Peltomäkeen pilaantuneiden maiden käsittelylaitos, käsiteltyjen maiden loppusijoitusalue sekä käsittelyä odottavien pilaantuneiden maiden ja teollisuuden sivutuotteiden varastointialue.

Peltomäki sijaitsee noin 6 km Iisalimesta pohjoiseen. Aluetta rajaa lännessä valtatie 5 ja etelässä kantatie 87.

Peltomäen alueella toimii tällä hetkellä Ylä-Savon Jätehuolto Oy, joka hoitaa osakaskuntiensa Iisalmen, Keiteleen, Kiuruveden, Lapinlahden, Pielaveden, Sonkajärven ja Vieremän jätehuoltoa.

Peltomäen jätteenkäsittelyalue on ainoa Ylä-Savossa, joten alueeseen kohdistuu laajentamispaineita. Iisalmen kaupunki on laatinut alueelle asemakaavan (v. 2001), jonka tarkoituksena on luoda alueelle ns. Ympäristöyrittäjäpuisto, joka sisältäisi mm. seuraavia toimintoja: Ylä-Savon jätekeskus, maankaatopaikka, pilaantuneiden maiden esikäsittely- ja loppusijoitusalue, koulutus- ja kurssipiste, varastointialue rakentamiseen liittyville materiaaleille, hyötykäyttöön ja kierrätykseen liittyvä yritystoiminta-alue jne. Ympäristöyrittäjäpuiston kokonaispinta-ala on noin 160 ha, josta Ylä-Savon Jätehuollolle on varattu 82 ha.

Pilaantuneiden maiden käsittelykeskus on tarkoitus perustaa Peltomäen kalliolouhosalueelle, jonka pinta-ala on noin 9 ha.

Tieliikelaitoksella on toteutettavaksi aiotussa käsittelykeskuksessa tarkoitus varautua seuraaviin pilaantuneiden maiden käsittelymenetelmiin ja vuosittaisiin määriin:

- Sementti- ja bitumistabilointi, 20 000 t/a
- Terminen desorptio, 20 000 t/a
- Alipainekäsittely, 5 000 t/a
- Loppusijoitus (vaihtoehdossa 1)
- Käsitteltyjen ja käsittelyä odottavien maiden sekä teollisuuden sivutuotteiden välivarastointi, 95 000 t/a
- Uudet hyväksyttävät puhdistustekniikat, joita tekniikan kehittyessä otetaan käyttöön

TUTKITTAVAT VAIHTOEHDOT

Ympäristövaikutusten arvioinnissa tarkastellaan kahta eri vaihtoehtoa:

Hanke ei toteudu paikallisesti, Vaihtoehto 0

Vaihtoehdossa pilaantuneiden maiden käsittelykeskusta ei toteuteta Peltomäessä. Vaihtoehdossa tarkastellaan tällöin toteuttamatta jättämisen ympäristövaikutuksia.

Käsittely- ja loppusijoitusalueen perustaminen, Vaihtoehto 1

Pilaantuneita maita tuodaan alueelle Pohjois-Savosta, Pohjois-Karjalasta ja Kainuusta. Pilaantuneet maat käsitellään haitattomaksi ja ohjataan pääosin hyötykäyttöön stabiloimalla, termisellä desorptiolla ja alipainekäsittelyllä sekä mahdollisella uudella puhdistusmenetelmällä. Pilaantuneita maita voidaan sijoittaa käsittelykeskuksen alueelle.

Käsiteltyt puhtaat maat käytetään Ympäristöyrittäjäpuiston alueella tai sen ulkopuolella hyödyksi mm. peittomaina ja pohjarakenteissa.

Käsittelyalueen perustaminen, Vaihtoehto 2

Pilaantuneita maita tuodaan alueelle Pohjois-Savosta, Pohjois-Karjalasta ja Kainuusta. Pilaantuneet maat käsitellään haitattomaksi ja ohjataan pääosin hyötykäyttöön stabiloimalla, termisellä desorptiolla ja alipainekäsittelyllä sekä mahdollisella uudella puhdistusmenetelmällä. Pilaantuneita maita ei loppusijoiteta tässä vaihtoehdossa käsittelykeskuksen alueelle.

Käsiteltyt puhtaat maat käytetään Ympäristöyrittäjäpuiston alueella tai sen ulkopuolella hyödyksi mm. peittomaisina ja pohjarakenteissa.

LIITTYMINEN MUIHIN HANKKEISIIN JA SUUNNITELMIIN

Etelä-Savon, Keski-Suomen, Pohjois-Karjalan ja Pohjois-Savon maakuntien alueella on tehty vuonna 2000 pilaantuneiden maiden käsittelypaikkatarveselvitys. Selvityksessä kartoitettiin pilaantuneiden maamassojen määriä ja käsittelypaikka mahdollisuuksia ja tarvetta. Iisalmen Peltomäen jätteenkäsittelyalue oli selvityksessä esillä yhtenä paikkavaihtoehtona.

Peltomäen käsittelykeskus on osa Tielikelaitoksen pilaantuneiden maiden käsittelykeskusten verkostoa. Lähin vastaavia toimintoja ja palveluja tarjoava käsittelykeskus tulisi suunnitelmien mukaan Varkauden seudulle Riikinnevan jätteenkäsittelykeskuksen alueelle, jossa myös on tällä hetkellä vireillä ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain mukainen ympäristövaikutusten arviointimenettely.

Pilaantuneiden maiden käsittelykeskus perustetaan Peltomäen ympäristöyrittäjäpuiston alueelle, jonka lähtökohtana on koota alueelle kaikki merkittävät jätteiden ja niiden hyötykäytön kanssa tekemisessä olevat tahot. Ympäristöyrittäjäpuisto on tarkoitus toteuttaa useamassa vaiheessa. Ensimmäisessä vaiheessa toteutetaan tonttien, pohjarakenteiden, kunnallistekniikan sekä ympäristötekniikan ja käsittelyalueiden rakentaminen. Toisessa vaiheessa noin vuonna 2006 toteutetaan kierrätystä ja hyötykäyttöä palvelevien käsittelyhallien, pilaantuneiden maiden käsittelykeskuksen ja varastohallien rakentaminen.

Iisalmen kaupunki on tehnyt vuonna 2002 ympäristöyrittäjäpuistosta ympäristövaikutusten arvioinnin, joka ei ole kuitenkaan ollut ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain mukainen arviointi.

Suunnitellun pilaantuneiden maiden käsittelykeskuksen paikalla on tällä hetkellä ajoittain tapahtuvaa louhintaa-, murskaus- ja asfalttiasematoimintaa sekä kiviaineksen varastointia. Maa-ainesten otolle on myönnetty lupa vuoteen 2008 saakka.

Ylä-Savon seudun maakuntasuunnitelma ja maakuntakaavan karttojen laadinta on tällä hetkellä käynnissä. Maakuntasuunnitelman luonnoksessa (10.6.2002) on todettu, että eräänä tavoitteena Peltomäkeen on rakentaa sinne pilaantuneiden maiden käsittelylaitos. (Yhteysviranomaisen toteamus: Maakuntakaava on vahvistettu 9.4.2003)

ARVIOINTIOHJELMAN LIITTYMINEN MUIDEN LAKIEN MUKAISIIN MENETTELYIHIN

Käsittelykeskuksen alueelle tulevat toiminnot tarvitsevat toiminnalleen ympäristönsuojelulain (86/2000) mukaisen ympäristöluvan lupaviranomaiselta, eli Pohjois-Savon ympäristökeskukselta. Lupaviranomainen ei voi kuitenkaan myöntää lupaa toiminnalle, ennen kuin ympäristövaikutusten arvioinnista on käytettävissä arviointiohjelma ja nyt annettavan lausunnon mukaisesti tehty arviointiselostus.

Alueelle tulevat rakennukset tarvitsevat maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) mukaisen rakennusluvan Iisalmen kaupungin rakennusvalvontaviranomaiselta.

ARVIOINTIOHJELMASTA TIEDOTTAMINEN JA KUULEMINEN

Pohjois-Savon ympäristökeskus on yhteysviranomaisen ominaisuudessa kuuluttanut ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta Iisalmen kaupungin ja Pohjois-Savon ympäristökeskuksen ilmoitustauluilla 7.3.2003 – 14.4.2003. Kuulutus on julkaistu Iisalmen Sanomat nimisessä lehdissä. Arviointiohjelma on nähtävillä arviointimenettelyn ajan Iisalmen teknisessä virastossa ja Pohjois-Savon ympäristökeskuksessa.

Arviointiohjelmasta on pyydetty lausuntoja ja mielipiteitä 14.4.2003 mennessä Pohjois-Savon ympäristökeskukselle.

Hankkeesta vastaava Tieliikelaitos järjesti hanketta ja ympäristövaikutusten arviointimenettelyä koskevan yleisötilaisuuden 12.03.2003 Iisalmen kulttuurikeskuksessa.

Hankkeelle on perustettu ohjausryhmä, johon kuuluvat Iisalmen kaupungin ympäristö- ja maankäytönsuunnittelun, Pohjois-Savon liiton ja Ylä-Savon Jätehuolto Oy:n sekä ympäristövaikutusten arviointia laativan konsultin edustajat.

Hankkeesta vastaava Tieliikelaitos esittelee hanketta internet-sivuillaan osoitteessa www.tieliikelaitos.fi.

ARVIOINTIOHJELMASTA ANNETUT LAUSUNNOT JA MIELIPITEET

Pohjois-Savon ympäristökeskukselle toimitettiin 5 lausuntoa ja mielipidettä. Pohjois-Savon ympäristökeskus toimittaa kopion kaikista annetuista lausunnoista ja mielipiteistä hankkeesta vastaavalle Tieliikelaitokselle tämän lausunnon liitteinä.

Arviointiohjelmasta annettujen lausuntojen ja mielipiteiden keskeinen sisältö oli seuraava:

Pohjois-Savon liitto toteaa lausunnossaan, että seutukaava- ja maakuntakaavatilanne on muuttunut arviointiohjelmassa esitetystä tilanteesta. Ylä-Savon seudun maakuntakaava on vahvistettu 9.4.2003. Vahvistetussa maakuntakaavassa käsittelykeskuksen alue on merkitty merkinnällä ET, yhdyskuntateknisen huollon alue, jäteveden puhdistamo tai jätteen käsittelyalue.

Pohjois-Savon liitto esittää, että käsittelykeskuksen toiminta-aluetta tulisi täsmentää arviointiselostuksessa siten, että sen perusteella on edellytyksiä arvioida pilaantuneiden maiden käsittelytarvetta Kuopion seudulla maakuntakaavan laadintaa varten.

Itä-Suomen lääninhallitus, sosiaali- ja terveysosasto toteaa, että käsittelykeskuksen alueella eri toimintojen yhteisvaikutus tulisi ympäristövaikutusten arvioinnissa ottaa myös huomioon. Aluetta ympäröivää elinkeinorakenteen kuvausta tulisi tarkentaa ja vaikutukset maatalouteen ja muuhun elinkeinotoimintaan tulisi selvittää.

Aluerajaukset tulisi tarkentaa erityisesti ihmisiin kohdistuvien vaikutusten osalta.

Lääninhallitus esittää, että vuorovaikutusten lisäämiseksi myös asukkaiden haastattelemista tulisi käyttää hyväksi arvioinnissa.

Arvioinnissa tulisi ottaa huomioon louhinnan aiheuttamia mahdollisia haittoja pilaantuneiden maiden käsittelyalueella esim. halkeamien ja niiden kautta aiheutuvien haittojen arviointi.

Pohjois-Savon luonnonsuojelupiiri toteaa lausunnossaan, että käsittelykeskuksen tarve Itä-Suomen pohjoisosassa on ilmeinen ja sen sijoittaminen olemassa olevalle jätteenkäsittelyalueelle on monin tavoin perusteltua.

Öljiysten maiden käsittelystä ja varastoinnista voi syntyä hajuhaittoja lähiympäristöön, jonka vuoksi näiden ja vastaavien ympäristöhaittojen minimointi erityisen tärkeää.

Jatkosuunnittelussa tulisi huomioida se, että alueen pintavedet tulisi johtaa vedenpuhdistamoon ja vesien jatkuvalla valvonnalla estetään ympäristöhaittojen syntymistä.

Louhinnan ja muun toiminnan aikaisen melu- ja pölyhaittojen minimointi edellyttää jatkossa tarkempaa suunnittelua.

Iisalmen seudun kansanterveystyön kuntayhtymällä ei ole huomautettavaa arviointiohjelmasta.

Iisalmen kaupungilla ei ole huomautettavaa arviointiohjelmasta.

Kuopion työsuojelupiirin työsuojelutoimisto esittää, että työsuojelun kannalta paras ratkaisu pilaantuneiden kohteiden kunnostamisessa on puhdistaa kohteet paikan päällä. Osa pilaantuneista maista on kuitenkin kuljetettava käsittelylaitokseen, jonka eri toimintoja varten toiminnanharjoittajan on suunniteltava laitoksen rakenteet, työtilat, -menetelmät jne. siten, että suunnittelussa otetaan huomioon niiden vaikutukset työntekijöiden terveyteen ja turvallisuuteen.

Käsittelykeskuksen toiminnan alkamisen jälkeen toiminnanharjoittajan on jatkuvasti ja järjestelmällisesti tarkkailtava työympäristöä ja työtapojen turvallisuutta.

Toiminnanharjoittajan on ennen toiminnan aloittamista laadittava vaara- ja haittatekijöiden tarkkailuohjelma.

Sirkka ja Kalle Väisänen tuovat esille, että jo nykyiset alueella olevat toiminnot (murskaus ja yhdyskuntajätteen käsittely) ovat aiheuttaneet haju-, melu-, haittaeläin- ja erityisesti pölyhaittoja heidän asuinkiinteistöillään. Heidän mielestään näkyvien ja näkymättömien haittojen arviointiin tulee kiinnittää erityistä huomiota painottaen varsinkin pohja- ja pintavesiin kohdistuvien vaikutusten arviointia. Samoin liikennemäärien kasvun myötä syntyvien meluhaittojen ja pakokaasupäästöjen arviointiin tulee kiinnittää huomiota. Lisäksi he miettivät sitä, mitä tapahtuu, jos sattuu jokin onnettomuus.

YHTEYSVIRANOMAISEN LAUSUNTO

Ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain (468/1994 muutettu 267/1999) tavoitteena on edistää ympäristövaikutusten arviointia ja yhtenäistä huomioon ottamista suunnittelussa ja päätöksenteossa ja samalla erityisesti lisätä kansalaisten tiedonsaantia ja heidän vaikutus- ja osallistumismahdollisuuksiaan.

Ympäristövaikutusten arviointiohjelma on hankkeesta vastaavan laatima suunnitelma ja esitys siitä, mitä tarvittavia selvityksiä hankkeesta vastaavalla on tarkoitus laatia ja kerätä varsinaisen arviointiselostuksen laatimista varten ja kuinka hankkeesta vastaava aikoo järjestää itse arviointimenettelyn.

Pohjois-Savon ympäristökeskus katsoo, että Peltomäen pilaantuneiden maiden käsittelykeskusta koskeva arviointiohjelma on sisällöltään pääosin riittävä ja siinä on pyritty avoimesti kytkemään ympäristövaikutusten arviointi päätöksentekoon siten, että ympäristövaikutusten arvioinnista saatuja tuloksia käytetään hyväksi hankkeen jatkosuunnittelussa.

Vaihtoehdon 0 kuvauksessa todetaan, että siinä arvioidaan hankkeen toteuttamatta jättämisen ympäristövaikutuksia. Arviointiohjelmasta ei kuitenkaan löydy mainintaa, kuinka nämä vaikutukset arvioidaan. Näiden hankkeen toteuttamatta jättämisestä aiheutuvien välittömien ja välillisten vaikutusten arviointi tulee tehdä ja kiinnittää erityistä huomiota kunnostamatta jäävien kohteiden aiheuttamiin vaikutuksiin.

Arviointiohjelmassa esitetty aikataulu voi olla epärealistinen ja saattaa vaikeuttaa luotettavien selvitysten ja tietojen saantia arviointia varten.

Pohjois-Savon ympäristökeskus esittää ottaen huomioon myös arviointiohjelmasta saadut lausunnot ja mielipiteet seuraavat arviointiohjelman tarkennus- ja lisäselvitystarpeet.

Tiedot hankkeesta ja sen sijainnista

Arviointiohjelmassa on kerrottu minkälaisia eri toimintoja alueelle on kaavailtu, mutta toimintojen tarkempia sijoitteluja alueelle ei ole esitetty. Esimerkiksi polttolaitoksen sijaintia ei ole esitetty lainkaan alueenkäyttöä kuvaavissa viistokuvissa. Tällainen, vähintäänkin yleissuunnitelmatasoinen, suunnitelma eri toimintojen sijoittelusta on esitettävä arviointiselostuksessa. Lisäksi lähtötilanteen selventämiseksi tulisi lisätä selkeä kartta, josta käy ilmi olemassa oleva asutus, virkistysalueet, uimarannat, ulkoilureitit, koulut, päiväkodit jne.

Hankekuvauksesta puuttui tiedot siitä, millaisia teollisuuden sivutuotteita alueella aiotaan sijoittaa ja mikä on niiden määrä, laatu ja ominaisuudet sekä sijoituspaikka. Lisäksi arviointiselostuksessa on tarkennettava mitä maamassoja todella loppusijoitetaan alueelle ja kuinka paljon näitä massoja arvioidaan olevan sekä tapahtuuko niiden seulonta- ja murskaus ulkona vai halleissa. Tämän varastoinnin tarpeellisuuden perustelut puuttuvat kokonaan arviointiohjelmasta.

Tiedottaminen ja kansalaisten osallistuminen

Suunnitelma ja siihen liittyvä osallistumisen järjestäminen on kuvattu arviointiohjelmassa riittävällä tavalla ja selkeästi.

Hankkeen toteuttamisvaihtoehdot

Hankkeen toteuttamisvaihtoehtojen voidaan katsoa olevan riittävät, vaikka eri käsittelyta-voista ja –menetelmistä voitaisiinkin rakentaa monia muitakin vaihtoehtoja. Nyt valitut vaihtoehdot eroavat ympäristövaikutuksiltaan ennakkoon arvioiden toisistaan merkittävästi vaikutusmekanismeiltaan ja –tavoiltaan, joten niiden perusteella voidaan ennakkoon arvioiden saada selvyys erityyppisistä ympäristövaikutuksista.

Hankkeen edellyttämät luvat

Hankkeen edellyttämien lupien yhteydessä olisi syytä kertoa perusteellisemmin, miten hankkeen suunnittelu ja toteuttaminen tulisi etenemään.

Hankkeen toteuttamiseen ja rakentamiseen liittyvät eri toimenpiteet, jotka eivät toteudu kerralla, saattavat tarvita myös lisälmen kaupungin viranomaisilta haettavan luvan. Myös näiden lupien tarve tulee tarkastella arviointiselostuksessa.

Liittyminen muihin hankkeisiin

EU-rahoitteinen Ylä-Savon ympäristöalan verkosto-hanke on käynnistynyt vuoden 2001 aikana. Sen yhtenä osana on pilaantuneiden maiden käsittely Peltomäen alueella. Yhteydet tähän EU-hankkeeseen on kerrottava selkeästi arviointiselostuksessa.

Vaikutusalueen raja

Vaikutusalueiden rajaukset on esitetty pääosin riittävän tarkasti. Aluerajaukset varsinkin lähialueiden osalta, esimerkiksi pöly- ja melu vaikutusten osalta, tulisi kuitenkin tehdä tarkemmin ja täsmällisemmin.

0-vaihtoehtoon vaikutukset tulee arvioida ja kiinnittää erityistä huomiota kunnostamatta jäävien alueiden aiheuttamaan vaikutukseen. Tällöin vaikutusalue on ohjelmassa esitettyä laajempi eli koko toiminta-alue.

Luonnonolot ja maisema

Arviointiselostuksessa on selvennettävä, millä tarkkuudella, minkä tekijöiden osalta ja millä alueelta selvitykset ja arviointi on tehty.

Luontoa ja maisemaa koskevat seikat tulee selvittää riittävän yksityiskohtaisesti vaikutusten arvioinnin kannalta sekä välittömältä vaikutusalueelta (alueet, jolla tekijät suunnitelman toteutumisen myötä joko tuhoutuvat kokonaan tai muutosvaikutukset ovat huomattavat/merkittävät) että välillisten vaikutusten alueelta.

Arviointiselostuksessa tulee kiinnittää erityistä huomiota siihen, että luontoa ja maisemaa koskevat selvitykset ovat riittävän kattavat, monipuoliset ja luotettavat sekä sisällöllisesti että alueellisesti, jotta niiden pohjalta hankkeen toteutumisen vaikutukset eri vaihtoehtojen osalta ovat arvioitavissa.

Arviointiohjelmassa on esitetty, että hankkeen vaikutuksia maisemaan havainnollistetaan kuvasovituksilla. Koska jätteenkäsittelyalue näkyy paikoin selvästi olemassa olevalle tiestölle, on em. kuvasovitukset tehtävä myös siten, että niistä voidaan riittävällä tarkkuudella arvioida kuinka se tulee muuttamaan näkymää tiestöllä.

Pohjavedet ja vesistö

Alueella olevan yhdyskuntajätteenkaatopaikan rakentamisen yhteydessä alueella on tehty geofysikaalisia tutkimuksia, joilla on pyritty saamaan selvyttä alueen kallioperän rakoi-
luista ja ruhjeista. Näistä tutkimuksista saatuja tietoja tulee käyttää hyväksi arviointiselostuksessa arvioitaessa mahdollisia pohja- ja pintavesivaikutuksia.

Aluerakenne ja maankäyttö

Arviointiselostuksessa on esitettävä selkeästi ja ymmärrettävästi mitä vaikutuksia lähialueiden ihmisten maankäyttöön hankkeen toteuttamisella on.

Maakuntakaava on vahvistettu 9.4.2003, joten arviointiohjelmassa oleva virheellinen tieto tulee korjata.

Melu ja päästöt

Melu- ja pölyvaikutusten arviointi on esitetty selvästi, mutta käytettävät menetelmät, jotka on esitetty liitteessä 1 A, eivät ole täysin riittäviä. Melun ja pölyn vaikutusten arviointi on tehtävä mahdollisuuksien mukaan laskentamalleja hyväksi käyttäen. Lisäksi liitteestä 1 A puuttuu pölyn mittaamisen osalta polttolaitoksesta syntyvän pölyn vaikutusten arviointi.

Arviointiselostuksessa on kuitenkin kiinnitettävä erityistä huomiota lähialueiden asukkaille aiheutuviin melu- ja pölyvaikutusten arvioimiseen ja tulosten selkeään ja ymmärrettävään esittämiseen.

Sosiaaliset vaikutukset

Sosiaalisten vaikutusten arviointia lähialueella asuvien ihmisten osalta tulee täydentää esim. haastattelemalla näitä ihmisiä.

Vaikutukset liikenteeseen

Pilaantuneiden maiden kunnostaminen tapahtuu pääasiassa kesä kautena ja itse kunnostaminen tapahtuu hyvin nopeassa tahdissa, jolloin kuorma-autoliikenne aiheuttaa ajoittain merkittävän kasvun paikalliseen liikenteeseen. Näiden syklittäisen liikennemäärien vaikutukset tulee arvioida arviointiselostuksessa.

Taloudelliset vaikutukset

Taloudellisten vaikutusten tarkastelu on esitetty arviointiohjelmassa puutteellisesti. Taloudellisia vaikutuksia on esitetty mm. maankäyttöön kohdistuvien vaikutusten arvioinnin yhteydessä, mutta tosiasiallisesti taloudellisten vaikutusten arviointi puuttuu kokonaan arviointiohjelmasta. Vaikutukset työllisyyteen rakentamisen aikana ja laitoksen toiminnan aikana tulee liittää elinkeinotoimintaan kohdistuvien vaikutusten tarkasteluun.

Haittojen torjunta ja lieventäminen sekä onnettomuuksiin varautuminen

Pohjavesiriskin, melun ja pölyvaikutuksen tarkasteluun tulee kiinnittää erityistä huomiota suunnittelun yhteydessä erityisesti ympäristöyrittäjäpuiston asemakaavan toteutumisen ja lähialueen maankäytön ja viihtyvyyden näkökulmasta. Em. keskeisten haittojen torjuntaa ja lieventämistoimenpiteiden vaikutuksia tulee tarkastella myös sosiaalisten vaikutusten näkökulmasta.

Rakentamisen aikaisten haittojen torjuntaan tulee kiinnittää huomiota suunnittelun yhteydessä.

Arviointiselostuksessa on esitettävä riittävässä määrin kuinka alueella varaudutaan mahdollisten onnettomuuksien estämiseen ja kuinka mahdollisten onnettomuuksien yhteydessä toimitaan.

Epävarmuustekijät

Koska kyseessä on toiminta, jonka laajuutta ei voida tarkkaan arvioida, niin ympäristövaikutusten arviointiin liittyvät epävarmuustekijät ja niistä mahdollisesti aiheutuvien riskien toteutuminen tulee tarkastella arviointiselostuksessa.

Arviointiselostuksessa on tuotava esille ymmärrettävästi arvioinnissa käytetyt menetelmät ja mihin oletuksiin, laskelmiin jne. tarkastelu on perustunut.

Vaihtoehtojen vertailu

Vaihtoehtojen vertailutaulukko on pyritty tekemään visuaalisesti ymmärrettäväksi, josta johtuen vertailusta on tullut osin sekava ja vaikeatajuinen. Eri vaihtoehtojen välisen vertailun tulee arviointiselostuksessa olla ymmärrettävä ja helppotajuinen, jonka vuoksi arviointiselostukseen on tarvittaessa lisättävä myös muunlainen vaihtoehtojen välinen vertailu kuin nyt esitetty.

Eri vaihtoehtojen vaikutuksia on arviointiohjelmassa esitetty verrattavan nykytilaan. Tämän tyyppinen vertailu ei ole kaikin osin perusteltua, koska nykytilassa merkittävimmät vaikutukset kohdistuvat lähinnä kunnostettavien kohteiden lähiympäristöön, ei Peltomäen ympäristöyrittäjäalueeseen. Nykytila kuvastaa lähinnä vaihtoehto 0:n (Hanke ei toteudu paikallisesti) mukaisia vaikutuksia.

Vaikutusten seuranta

Vaikutusten seurantaohjelmassa tulee kiinnittää erityistä huomiota pohja- ja pintaveden laatuun ja määrään sekä niihin pienvesiin, mukaan lukien luonnonpurkaumat, joiden veden laatua ja määrää on tarkoitus seurata.

Melunsuojauksen ja pölyvaikutusten estämisen toimivuuden seurantamenetelmät tulee myös esittää seurantaohjelmassa.

ARVIOINTIOHJELMAN JA YHTEYSVIRANOMAISEN LAUSUNNON NÄHTÄVILLÄOLO

Yhteysviranomaisen lausunto arviointiohjelmasta on nähtävillä arviointiohjelman kanssa arviointimenettelyn ajan 14.5.2003 alkaen Iisalmen teknisessä virastossa ja Pohjois-Savon ympäristökeskuksessa.

JAKELU JA MAKSUT

Tieliikelaitos, Päälyste- ja ympäristöpalvelut, PL 382, 33101 Tampere

Yhteysviranomaisen lausunnosta peritään ympäristöministeriön asetuksen alueellisten ympäristökeskusten maksullisista suoritteista (1415 / 01) mukainen maksu.

Maksu on 3 400 €

Johtaja

Markku Henttonen

Ympäristöinsinööri

Jorma Lappalainen

Liitteet: Ympäristövaikutusten arvioinnissa käytettäviä käsitteitä
Kopiot annetuista lausunnoista ja mielipiteistä (hankkeesta vastaavalle)

TIEDOKSI: Lausunnon ja mielipiteen lähettäneet
Suomen ympäristökeskus (ja 2 kpl arviointiohjelmaa)

Liite yhteysviranomaisen arviointiohjelmasta antamaan lausuntoon koskien pilaantuneiden maiden käsittelylaitosta Iisalmen Peltomäellä

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyn (YVA) tarkoituksena on varmistaa, että ympäristövaikutukset selvitetään riittäväällä tarkkuudella merkittäviä ympäristövaikutuksia aiheuttavien hankkeiden suunnittelussa ja että ne kirjataan tulevien päätöksenteon pohjaksi. Ympäristövaikutusten arviointi ei siis ole itsessään päätös, eikä siinä oteta kantaan hankkeesta mahdollisesti aiheutuvien haittojen korvaamisen haitankärsijälle, eikä siinä myöskään oteta kantaa suoraanaisesti yksittäisiin yksityiskohtiin. Korvaus yms. vaateet käsitellään hankkeen jatkosuunnittelun ja päätöksen teon yhteydessä, kuten esim. vesilain tai tielain mukaisessa käsittelyssä. YVA-menettelyn tavoitteena on myös lisätä kansalaisten mahdollisuuksia osallistua ja vaikuttaa suunnitteluun.

YVA-menettely jakautuu kahteen vaiheeseen, arviointiohjelma- ja arviointiselostusvaiheeseen. Arviointimenettely alkaa, kun hankkeesta vastaava toimittaa arviointiohjelman yhteysviranomaiselle. Ympäristövaikutusten arviointiohjelmassa kerrotaan mm., mitä vaihtoehtoja ja vaikutuksia suunnittelun aikana selvitetään. Ohjelman jälkeen laadittava ympäristövaikutusten arviointiselostus sisältää mm. vaihtoehtojen vaikutukset sekä haittojen ehkäisy- ja rajoittamistoimet.

Yhteysviranomainen kuuluttaa arviointiohjelman ja arviointiselostuksen vireilläolosta, kerää mielipiteet ja lausunnot ja laatii niiden pohjalta oman lausuntonsa asiakirjojen riittävydestä. Kansalaisilla, viranomaisilla ja muilla tahoilla on YVA-menettelyssä mahdollisuus vaikuttaa päätöksentekoaikavälien sisältöön selvitettävien vaihtoehtojen ja ympäristövaikutusten osalta.

Seuraavassa on kerrottu lyhyesti niitä käsitteitä ja termistöä, jota yleensä käytetään ympäristön vaikutusten arvioinnista annetun lain (468/1994 muutettu 267/1999) mukaisessa arviointimenettelyssä:

Ympäristövaikutuksilla tarkoitetaan hankkeen tai toiminnan aiheuttamia välittömiä ja/tai välillisiä vaikutuksia, jotka kohdistuvat mm.:

- Ihmisten terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen
- Maaperään, vesiin, ilmaan ja ilmastoon, kasvillisuuteen, eliöihin ja luonnon monimuotoisuuteen
- Yhdyskuntarakenteeseen, rakennuksiin, maisemaan, kaupunkikuvaan ja kulttuuriperintöön
- Luonnonvarojen hyödyntämiseen
- Edellä mainittujen tekijöiden keskinäisiin vuorovaikutussuhteisiin

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyllä tarkoitetaan menettelyä, jossa arvioidaan ja selvitetään hankkeiden aiheuttamia ympäristövaikutuksia ja kuullaan niitä, joiden oloihin ja etuihin hanke saattaa vaikuttaa. Arviointimenettely alkaa hankkeesta vastaavan esitettyä arviointiohjelmaa ja päättyy yhteysviranomaisen antamaan lausuntoon arviointiselostuksella.

Hankkeesta vastaavalla tarkoitetaan sitä toiminnanharjoittajaa, joka on vastuussa toiminnan suunnittelusta tai toteuttamisesta.

Yhteysviranomaisella tarkoitetaan asetuksella säädettyä viranomaista, joka huolehtii siitä, että hankkeen ympäristövaikutusten arviointimenettely järjestetään asianmukaisesti. Yhteysviranomainen kokoaa annetuista lausunnoista ja mielipiteistä yhteenvedon ja liittää sen hankkeesta vastaavalle antamaansa lausuntoon. Yhteysviranomainen on aina asetuksen mukaan alueellinen ympäristökeskus.

Ympäristövaikutusten arviointiohjelmalla tarkoitetaan hankkeesta vastaavan laatimaa suunnitelmaa kuinka he aikovat arvioida hankkeesta aiheutuvat vaikutukset, mitä selvityksiä heillä on tarkoitus tehdä arvioinnin pohjaksi sekä kuinka he aikovat järjestää ihmisten kuulemisen ja osallistumisen.

Ympäristövaikutusten arviointiselostuksella tarkoitetaan asiakirjaa, jossa hankkeesta vastaava esittää tiedot hankkeesta ja sen vaihtoehtoista, hankkeen aiheuttamista vaikutuksista sekä esittää haittojen vähentämiseksi tekemiään ratkaisuja. Arviointiselostusta laatiessaan hankkeesta vastaava ottaa huomioon yhteysviranomaisen arviointiohjelmasta antaman lausunnon.

Osallistumisella tarkoitetaan sitä vuorovaikutusta ja keskustelua, jota käydään hankkeesta vastaavan, yhteysviranomaisen, muiden viranomaisten sekä hanke- tai vaikutusalueella asuvien välillä.